

Plan działań krótkoterminowych
dla strefy miasto Olsztyn
ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia
poziomu dopuszczalnego
pyłu zawieszonego PM10

Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu

Olsztyn, 2020 r.

Zgodnie z art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2020 r. poz. 283 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą *ooś*, Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego zobowiązany jest do sporządzenia podsumowania zawierającego uzasadnienie wyboru przyjętego *Planu działań krótkoterminowych dla strefy miasto Olsztyn ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10*, zwanego dalej *Planem*, w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione poszczególne punkty ust. 3 przytoczonego artykułu.

1. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Plan działań krótkoterminowych dla strefy miasto Olsztyn ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 opracowany został w związku z ryzykiem przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 o okresie uśredniania wyników 24h w strefie miasto Olsztyn. Podstawą wskazującą na konieczność opracowania *Planu działań krótkoterminowych dla strefy miasto Olsztyn* są informacje o ryzyku wystąpienia przekroczeń poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 w powietrzu w strefie miasto Olsztyn przekazane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Olsztynie w latach 2018- 2019. *Plan działań krótkoterminowych* jest dokumentem, który wskazuje istotne powody (źródła) występowania ryzyka przekroczeń zanieczyszczeń powietrza pyłem zawieszonym PM10 oraz określa skuteczne i możliwe do zrealizowania działania krótkoterminowe, których wdrożenie pozwoli na niedopuszczenie do przekroczenia poziomów alarmowych, informowania lub dopuszczalnego pyłu PM10 albo w przypadku ich przekroczenia, jak najszybsze obniżenie stężeń tych zanieczyszczeń w powietrzu. W przypadku normy dopuszczalnej dla pyłu PM10 (wartość średniodobowa – dopuszczalne przekroczenie wartości $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ – 35 dni w roku kalendarzowym), efektem podjętych działań będzie nie dopuszczenie do sytuacji przekroczenia tego poziomu 36 dni w roku.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. poz. 1031 z późn. zm.) zostały przyjęte dwa poziomy dopuszczalne pyłu zawieszonego PM10: średni roczny ($40 \mu\text{g}/\text{m}^3$) i średni dobowy ($50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, dopuszczalne jest przekroczenie w 35 dobach na rok), a także średni dobowy poziom informowania ($100 \mu\text{g}/\text{m}^3$) i średni dobowy poziom alarmowy ($150 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

Przyjęcie takich poziomów wskazuje, iż pył zawieszony PM10 jest groźny dla zdrowia ludzi w trakcie krótkotrwałego, dobowego oddziaływania.

Podstawą do opracowania *Planu* jest art. 92. ust. 1 ustawy *Poś* stanowiący, że w przypadku ryzyka wystąpienia w danej strefie przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu, zarząd województwa, w terminie 12 miesięcy od dnia otrzymania informacji o tym ryzyku od Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, opracowuje i przedstawia do zaopiniowania

właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projekt uchwały w sprawie planu działań krótkoterminowych, w którym ustala się działania mające na celu:

- 1) zmniejszenie ryzyka wystąpienia takich przekroczeń;
- 2) ograniczenie skutków i czasu trwania zaistniałych przekroczeń.

W celu realizacji powyższego zadania został ogłoszony i rozstrzygnięty przetarg nieograniczony, w wyniku którego w dniu 24 października 2019 r. zawarto umowę nr ZP.1.61/124/2019, pomiędzy Województwem Warmińsko-Mazurskim a wykonawcą – Biurem Studiów i Pomiarów Proekologicznych „EKOMETRIA” sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku, na opracowanie projektu *Planu działań krótkoterminowych dla strefy miasto Olsztyn ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszzonego PM10 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko tego Planu*, zwanej dalej *Prognozą*.

Działania krótkoterminowe wytypowane do wdrożenia w ramach *Planu* są rezultatem licznych analiz zmierzających do wskazania najlepszych, skutecznych rozwiązań mających na celu obniżenie stężeń pyłu zawieszzonego PM10 w strefie.

2. Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

Postanowienia zawarte w projekcie *Planu działań krótkoterminowych dla strefy miasto Olsztyn ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszzonego PM10* stwarzają możliwość oddziaływania na wszystkie aspekty środowiska oraz mogą stwarzać ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko lub też realizacja postanowień tego dokumentu może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Zgodnie z art. 46 i 47 ustawy *ooś* w trakcie przygotowania projektu *Planu* przeprowadzono strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko tego dokumentu.

W myśl art. 53 powyższej ustawy organ opracowujący projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 lub 47, uzgadnia z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i 58, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w *Prognozie*.

Prognoza jest zgodna z zapisami art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust 1 i 2 ustawy *ooś*. Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko został ustalony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie, pismem z dnia 27.08.2019 r. znak: WOOŚ.411.97.2019.MK oraz przez Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego pismem z dnia 05.09.2019 r. znak: ZNS.9022.4.46.2019.W.

Rolą *Prognozy* jest sprawdzenie, czy w przyjętych w projekcie *Planu* rozwiązaniach, zabezpieczony został we właściwy sposób interes środowiska przyrodniczego i kulturowego. Ma ona również wykazać, w jakim stopniu realizacja poszczególnych działań naprawczych zaproponowanych w *Planie działań krótkoterminowych* może wpływać na stan środowiska naturalnego, a także czy konieczne jest przyjęcie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań zaproponowanych działań na środowisko.

Prognoza zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- analizę i ocenę istniejącego stanu środowiska (powietrza atmosferycznego i obszarów objętych ochroną) oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- analizę i ocenę istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczących obszarów chronionych;
- analizę i ocenę przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe na środowisko, a w szczególności na: ludzi, wodę, powietrze i powierzchnię ziemi z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na wymienione elementy;
- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu;

- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.

Przeprowadzone analizy potwierdziły jednoznacznie, że w momencie kiedy zostanie ogłoszone ryzyko przekroczenia poziomów: dopuszczalnych, informowania lub alarmowego pyłu zawieszonego PM10 realizacja działań krótkoterminowych zawartych w *Planie*, będzie miała pozytywny wpływ na poprawę jakości powietrza atmosferycznego w strefie miasto Olsztyn. Nie podejmowanie żadnych działań krótkoterminowych, oznaczać będzie, iż może wystąpić przekroczenie poziomów dopuszczalnych lub informowania i alarmowych pyłu zawieszonego PM10.

3. Opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Na mocy art. 54 ust. 1 ustawy o oś organ opracowujący projekt dokumentu, wymagający strategicznej oceny oddziaływania na środowisko poddaje ów projekt wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, opiniowaniu przez właściwe organy, o których mowa w art. 57 i 58 ww. ustawy.

Pismami z dnia 12.02.2020 r., znak: OŚ-PE.7011.6.2019.AN Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie i Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w sprawie wydania opinii, wymaganej w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko projektu *Planu działań krótkoterminowych dla strefy miasto Olsztyn ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10* wraz z *Prognozą*.

Pismem z dnia 13 marca 2020 r., znak: WOOŚ.410.19.2020.AD oraz WOOŚ.410.20.2020.AD Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie wydał pozytywną opinię, w której stwierdził m.in., że:

1. Przedłożony dokument spełnia kryteria formalne oraz merytoryczne, wymagane dla dokumentów o charakterze strategicznym.
2. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu *Planu* wypełnia kryteria formalne i w większości merytoryczne nałożone w art. 51 ust 2 ustawy o oś oraz uwzględniła zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w uzgodnieniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie.
3. Nie występują zasadnicze przesłanki, które uniemożliwiłyby realizację zadań *Planu* z punktu widzenia możliwego negatywnego oddziaływania na różne aspekty środowiska, w tym przyrodnicze.

Pismem z dnia 13 marca 2020 r., znak: ZNS.9022.5.6.2020.W Warmińsko-Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pozytywnie zaopiniował projekt *Planu działań krótkoterminowych dla strefy miasto Olsztyn ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10*.

4. Uwagi i wnioski.

Stosownie do art. 54 ust. 2 ustawy o oś w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko ww. dokumentów zapewniona została możliwość udziału społeczeństwa, zgodnie z przepisami działu III rozdziałów 1 i 3 tej ustawy.

W ramach konsultacji społecznych projektu *Planu* wraz z *Prognozą* nie wpłynęły żadne uwagi ani wnioski.

Na podstawie art. 91 ust. 5 ustawy Poś Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego pismem z dnia 12.02.2020 r. znak: OŚ-PE.7011.6.2019.AN zwrócił się do Prezydenta Olsztyna o zaopiniowanie projektu *Planu działań krótkoterminowych dla strefy miasto Olsztyn ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10*.

Prezydent Olsztyna nie wydał opinii, co zgodnie z art. 92. ust. 1b ustawy Poś, oznacza akceptację projektu *Planu*.

5. Wyniki postępowania dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Procedura uzgadniania oddziaływań transgranicznych jest wyszczególniona w przepisach ustawy *Poś* i dotyczy wszelkich planów, programów i strategii, których realizacja mogłaby znacząco wpłynąć na środowisko i zdrowie mieszkańców innego kraju (zwanego stroną narażoną).

W przypadku Olsztyna oddalonego od najbliższej granicy (z Rosją) o około 90 km planowane działania krótkoterminowe, nie będą miały zasięgu transgranicznego. Zaproponowane w *Planie* działania krótkoterminowe w żadnym stopniu nie będą powodować uciążliwości poza granicami Polski.

6. Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentów.

Zagadnienia dotyczące monitorowania realizacji planów działań krótkoterminowych oraz przekazywania informacji na ten temat do odpowiednich organów administracji zostały uregulowane w ustawie *Poś* oraz w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (Dz.U. poz. 1159).

Odnosząc się do § 10 pkt. 1 ww. rozporządzenia, mówiącego o obowiązkach i ograniczeniach związanych z realizacją planu, wskazuje się organy administracji właściwe w sprawach:

- przekazywania zarządowi województw informacji o wydawanych decyzjach, których ustalenia zmierzają do osiągnięcia celów planu;
- wydania aktów prawa miejscowego;
- monitorowania realizacji planu lub poszczególnych działań.

Ponadto, w ustawie *Poś* w art. 94 ust. 2a unormowano, iż:

- zarząd województwa w terminie do 31 marca, za poprzedni rok kalendarzowy przekazuje ministrowi właściwemu do spraw klimatu oraz właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska sprawozdanie okresowe z realizacji działań wynikających z planu działań krótkoterminowych,
- w terminie 6 miesięcy po zakończeniu realizacji programu, przekazuje sprawozdanie końcowe z realizacji tego planu.

Monitoring skutków realizacji postanowień dokumentów będzie prowadzony dwutorowo:

1. Na bieżąco na podstawie pomiarów stężeń pyłu zawieszonego PM10 na stacji monitoringu jakości powietrza zlokalizowanej w strefie miasto Olsztyn.
2. Na podstawie corocznych sprawozdań (składanych do 15 lutego po zakończeniu roku objętego okresem sprawozdawczym) z realizacji działań krótkoterminowych składanych przez właściwy organ wykonawczy gminy na portalu e-sprawozdawczość przy pomocy indywidualnego loginu.

Ww. sprawozdania będą podstawą do monitorowania przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego realizacji działań krótkoterminowych. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, corocznie, będzie przekazywał ministrowi właściwemu do spraw klimatu oraz właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska sprawozdanie z realizacji *Planu*, począwszy od dnia wejścia w życie uchwały w sprawie określenia *Planu* do dnia zakończenia jego obowiązywania, a po zakończeniu realizacji *Planu* przekaże sprawozdanie końcowe.